

CZERWIEC | 2020

TARCZA 4.0 – zmiany prawne (restrukturyzacja, wsparcie inwestycji, compliance, prawo karne)

Po opublikowaniu 23 czerwca b.r. w Dzienniku Ustaw (poz. 1086) wchodzi w życie – co do większości przepisów 24 czerwca – ustawa z 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, popularnie określana „Tarczą 4.0” (dalej: „Ustawa”).

Ustawa przede wszystkim umożliwia BGK dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki komercyjne przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 i wprowadza (epizodycznie do połowy przyszłego roku) nowy typ postępowania restrukturyzacyjnego; ponadto, poszerza mechanizmy ochrony polskich spółek przed przejęciem przez podmioty spoza EOG i OECD i kontroli nabycia większych pakietów udziałowych. Ustawa, wprowadza również inne zmiany w przepisach w tzw. Tarczy antykrzysowej (zmiany dotyczące prawa pracy i prawa podatkowego oraz obciążeń publicznoprawnych omawiamy odrębnie)

Poniżej omawiamy wybrane zmiany prawne:

INSTRUMENTY POMOCOWE I WSPARCIA INWESTYCJI

I. Umożliwienie przedsiębiorcom ubiegania się o kredyt z dopłatą (obrotowego odnawialnego i nieodnawialnego, udzielanego w PLN) w banku współpracującym z BGK:

- umowy kredytu z dopłatą mogą być zawierane do 31 grudnia 2020 r. z przedsiębiorcami dotkniętymi negatywnymi skutkami COVID-19 (zagrożonymi utratą płynności finansowej), niebędącymi w trudnej sytuacji 31 grudnia 2019 r. i kontynuującymi działalność (lub tymi, którzy ją zawiesili po 1 lutego 2020 r. w związku z COVID-19);
- dopłaty będą stanowiły maksymalnie 2 pkt. procentowe (dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców) albo 1 pkt. procentowy (pozostali przedsiębiorcy) odsetek należnych bankowi;
- dopłaty będą wypłacane za okres do 12 miesięcy od zawarcia umowy kredytu z dopłatą;
- dopłaty stanowią pomoc publiczną i sumują się z innymi formami pomocy wg szczególnych zasad (podwyższonego limitu) ustalonych w związku z COVID-19 przez Komisję Europejską.

II. Zmiany w ustawie o wspieraniu nowych inwestycji:

- zmiana definicji „nowej inwestycji” – inwestycje polegające na nabyciu aktywów należących do zakładu, który został zamknięty lub zostałby zamknięty, gdyby zakup nie nastąpił, będą mogły skorzystać z pomocy publicznej;
- doprecyzowanie sposobu ustalania okresu, na który wydawana jest decyzja o wsparciu, w przypadku częściowego zlokalizowania inwestycji na terenie objętym statusem specjalnej strefy ekonomicznej (umożliwienie wydania decyzji o wsparciu na okres 15 lat, gdy co najmniej 51% terenu inwestycji zlokalizowane jest na terenie objętym statusem specjalnej strefy ekonomicznej);
- umożliwienie zaliczenia jako kosztów kwalifikowanych nowej inwestycji, wydatków związanych z 2-letnimi kosztami pracy, najmem, dzierżawą i leasingiem finansowym.

RESTRUKTURYZACJA FINANSOWA I OPÓŹNIENIA PŁATNICZE

III. Nowe uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne (UPR) ma pozwolić dłużnikowi na podjęcie negocjacji z wierzycielami, **bez angażowania sądu w otwarcie postępowania**, z jednoczesną **ochroną przed egzekucją prowadzoną przez wierzycieli i wypowiedzeniami kluczowych umów**, indywidualnie. Najważniejsze informacje o UPR:

- UPR to zmodyfikowana postać postępowania o zatwierdzenie układu, która będzie dostępna do otwarcia w okresie tylko do 30 czerwca 2021 r. – jednorazowo;
- UPR otwiera przedsiębiorca poprzez **opublikowanie obwieszczenia** w Monitorze Sądowym i Gospodarczym; opublikowanie obwieszczenia nie angażuje sądu, ale **musi być poprzedzone**, po pierwsze, zawarciem umowy z doradcą restrukturyzacyjnym, który będzie pełnić rolę nadzorca układu, a po drugie – przygotowaniem przez dłużnika propozycji układowych, spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych oraz przekazaniem ich nadzorczy układu;
- w UPR **objęte układem** mogą być wierzytelności zabezpieczone rzeczowo, nawet **bez zgody wierzyciela**, jeżeli propozycje układowe przewidują pełne zaspokojenie wierzytelności lub zapewniają zaspokojenie nie mniejsze niż spodziewane w razie dochodzenia wierzytelności z przedmiotu zabezpieczenia (takich wierzycieli traktuje się jako odrębną kategorię interesów);
- dłużnik uzyskuje **4 miesiące** od otwarcia UPR na zawarcie układu z wierzycielami i złożenie wniosku do sądu o jego zatwierdzenie (po upływie tego terminu UPR ulega umorzeniu);
- **przez 4 miesiące** od obwieszczenia w MSiG **zawieszane są egzekucje wierzytelności** objętych z mocy prawa układem (lub objętych propozycjami układowymi – j.w.), nie mogą być wszczęte nowe postępowania egzekucyjne i o udzielenie zabezpieczenia, a ponadto **dłużnikowi nie można wypowiadać umów** najmu, dzierżawy lub leasingu a także udostępnionego wcześniej kredytu;
- dla zapobieżenia nadużyciom, możliwe jest wystąpienie przez wierzyciela, nadzorcę układu i samego dłużnika do sądu o uchylenie skutków otwarcia postępowania.

IV. Szeroko komentowane uprawnienie przyznane kredytobiorcy, by mocą jednostronnej decyzji zawiesić spłatę i obsługę kredytów (co skutkować będzie automatycznym przedłużeniem okresu kredytowania i związanych z nim terminów), przysługuje jedynie konsumentom.

V. Zmiana art. 5 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych – jedynie wierzyciel **niebędący dużym przedsiębiorcą** może naliczyć odsetki dłużnikowi, jeżeli termin zapłaty przekracza 30 dni (dotychczas odsetki mógł naliczyć każdy wierzyciel; ograniczono zatem ochronę dużych przedsiębiorców). Zmienioną regułę stosuje się także do transakcji handlowych sprzed wejścia w życie Ustawy, w odniesieniu do których 30-dniowy ww. termin upływa po wejściu w życie Ustawy.

KONTROLA INWESTYCJI SPOZA EOG I OECD

VI. Wprowadzenie ochrony przed przejęciem spółek przez podmioty spoza UE/EOG/OECD – poprzez wprowadzenie na okres 24 miesięcy kompleksowych ram kontroli działań, które mogłyby zagrozić zapewnieniu bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego przez te podmioty, w związku z pogarszającą się sytuacją gospodarczą wywołaną epidemią COVID-19. Przepisy te nowelizują ustawę o kontroli niektórych inwestycji i wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Najważniejsze informacje:

1. Ustawa nakłada wymóg uprzedniego zawiadomienia **Prezesa UOKiK** o zamiarze dokonania przez podmiot spoza UE/EOG/OECD inwestycji skutkującej nabyciem, osiągnięciem lub – odpowiednio – uzyskaniem, bezpośrednio, pośrednio lub następczo wobec podmiotu objętego ochroną:
- **znaczącego uczestnictwa** (osiągnięcie lub przekroczenie 20 % lub 40% udziału w głosach, kapitale lub zyskach lub nabycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części) lub
- **nabyciu dominacji** w spółce (osiągnięcie lub przekroczenie 50% udziału w głosach, kapitale lub zyskach);

Podmiotami objętymi ochroną będą **przedsiębiorcy z siedzibą w Polsce w dniu transakcji podlegającej kontroli, należący do jednej z następujących kategorii:**

- spółka publiczna,
- przedsiębiorca, który:
 - posiada mienie ujawnione w wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej;
 - opracowuje lub modyfikuje wskazane w Ustawie rodzaje oprogramowania (np. do sterowania elektrowniami, zarządzania, kontrolowania i automatyzacji instalacji zaopatrzenia w wodę pitną, itp.);

- świadczy usługi gromadzenia lub przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej, lub
- prowadzi działalność gospodarczą w jednej z 21 wymienionych w Ustawie branż (od tradycyjnie uznawanych za strategiczne, jak branże energetyczne, gazowe, telekomunikacyjna, paliwowe i chemiczne, po nowości w tego typu regulacjach, jak np. produkcja leków czy przetwórstwo mięsa, mleka, owoców i warzyw);

jeśli jej/jego przychód ze sprzedaży i usług na terytorium Polski w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył równowartość 10 milionów euro;

- kontrole wszczynane będą z urzędu lub wskutek zawiadomienia;
- postępowanie będzie miało ściśle określony czas trwania:
- wstępne postępowanie sprawdzające – maksymalnie 30 dni;
- właściwe postępowanie kontrolne – maksymalnie 120 dni;
- kontroli podlegać będą inwestycje prowadzące do nabycia znaczącego uczestnictwa lub dominacji w podmiocie podlegającym ochronie;
- inwestycje dokonane bez złożenia zawiadomienia albo pomimo wydanego przez Prezesa UOKiK sprzeciwu będą dotknięte sankcją nieważności a za to naruszenia mogą być nałożone kara grzywny do 50.000.000 zł lub kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat.

USTRÓJ OSÓB PRAWNYCH

I. Zmiany w ustawie o zmianie KSH **poprzez zawieszenie stosowania przepisów o dematerializacji akcji** w stosunku do spółek w upadłości, które nie dokonały pierwszego wezwania do składania akcji w spółce, na czas trwania postępowania upadłościowego, czyli do dnia ukończenia, zakończenia, uchylenia albo umorzenia postępowania upadłościowego. Czynności dotychczas dokonane w procedurze dematerializacji pozostają w mocy, a spółka zyskuje dodatkowy czas na ich ukończenie. Dopiero po upływie 1 roku od zakończenia/ukończenia/uchylenia/umorzenia postępowania upadłościowego wygaśnie moc obowiązująca dokumentów akcji wydanych przez spółkę w upadłości, a przez 5 lat od upływu tego terminu akcje papierowe zachowają moc w stosunkach wewnętrznych spółki.

II. Przedłużenie kadencji organów fundacji i władz stowarzyszeń jeżeli upływałyby one w okresie wprowadzonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii (zmiana w ustawie o fundacjach i

prawie o stowarzyszeniach).

NIERUCHOMOŚCI I INWESTYCJE BUDOWLANE

III. Umożliwienie **pełnego elektronicznego obiegu dokumentów** będących wynikiem **prac geodezyjnych**; możliwość poświadczania za zgodność prac geodezyjnych.

IV. Zmiany w ustawie o gospodarowaniu **nieruchomościami rolnymi** Skarbu Państwa w celu **przyznanie zarządzającym specjalnymi strefami ekonomicznymi prawa pierwokupu** wobec nieruchomości położonych w granicach zarządzanej przez nich specjalnej strefy ekonomicznej i położonych poza granicą SSE, a przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele przemysłowe, usługowe lub przemysłowo-usługowe.

V. Uchylenie **przepisu prawa budowlanego** o tym, że **wniesienie sprzeciwu** przez organ administracji architektoniczno-budowlanej zobowiązuje inwestora **do wstrzymania wykonania robót budowlanych** lub do rozbiórki obiektu.

VI. Umożliwienie **procedur planistycznych** (regulowanych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) z wykorzystaniem **środków komunikowania się na odległość**.

VII. Zmiana opłaty skarbowej (z aktualnych 107 zł na 598 zł) **za wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu**, przy jednoczesnym całkowitym zwolnieniu z tej opłaty właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości, dla których będzie wydawana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, bez względu na cel wydania tej decyzji.

VIII. Zmiana w ustawie o przygotowaniu i realizacji **strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych – inwestor uzyskuje prawo do dysponowania nieruchomościami niezbędnymi** do przygotowania i realizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej oraz możliwość rozpoczęcia robót budowlanych z dniem wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji tej inwestycji (zanim decyzja stanie się ostateczna).

IX. **Przesunięcie terminu płatności opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego** za rok 2020 do 31 stycznia 2021 r. Ponadto, jeśli przedsiębiorca zgłosi uiszczenie opłaty w terminie a nie miał zaległości publicznoprawnych na koniec III kwartału 2019 r. wysokość opłaty może być obniżona proporcjonalnie do liczby dni w roku, w których obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii z powodu COVID-19.

X. **Zwolnienie przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i państwowych osób prawnych z opłat** przypadających Skarbowi

Państwa z tytułu umów najmu, dzierżawy lub użytkowania nieruchomości należącej do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa i nadanie JST do uprawnienia do analogicznego zwolnienia w odniesieniu do nieruchomości z zasobu JST:

- za okres 3 miesięcy,
- pod warunkiem spadku obrotów w następstwie COVID i braku zaległości publicznoprawnych na koniec III kwartału 2019 r.

COMPLIANCE I PRAWO KARNE

XI. Zwolnienie z przewidzianego w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy **obowiązku** przekazania GIFF informacji o **wykonanym transferze środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro**, jeżeli środki te stanowiły wsparcie finansowe udzielone w ramach programu rządowego lub samorządowego **w związku z przeciwdziałaniem COVID-19**.

XII. Wprowadzenie możliwości **przeprowadzenia kontroli** lub poszczególnych jej czynności **w sposób zdalny** za pomocą operatora pocztowego lub środków komunikacji elektronicznej, jeżeli usprawni to przebieg kontroli i przemawia za tym charakter prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej (**zmiana w prawie przedsiębiorców**).

XIII. Zmiany w **Kodeksie karnym**:

przywrócenie zasady łączenia kar, co ma się przyczynić do zmniejszenia liczby wydawanych wyroków łącznych a tym samym zmniejszenia liczby spraw w sądach kierowanych do rozpoznania na rozprawie.

wprowadzenie przestępstwa „kradzieży szczególnie zuchwałe” [sprawca kradzieży (mienia ruchomego znajdującego się na osobie lub noszonym przez nią ubraniu) wykazuje postawę lekceważącą lub wyzywającą lub używa przemocy (innej niż wobec osoby) w celu zawładnięcia mieniem], za którą **przewidziana będzie wyższa kara (od 6 m-cy do**

8 lat) niż za „zwykłą” kradzież.

XIV. Rozszerzenie **możliwości** **zdalnego przeprowadzania** **wybranych** **czynności postępowania karnego**, w tym:

wprowadzenie możliwości udziału podejrzanego w posiedzeniu w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania z wykorzystaniem urządzeń technicznych pozwalających na bezpośrednie i jednocześnie przekazywanie obrazu i dźwięku (art. 250 KPK);

zwolnienie zatrzymanego musi nastąpić w ciągu 24 godzin od przekazania do dyspozycji sądu jeżeli nie doręczono mu lub nie ogłoszono mu tego postanowienia na posiedzeniu odbywającym się z wykorzystaniem urządzeń technicznych (art. 248 §2 KPK);

wprowadzenie obowiązku doręczenia oskarżonemu postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania (art. 100 KPK);

powiększenie kręgu osób biorących udział w czynności przesłuchania świadka w celu zagwarantowania należytego przebiegu tej czynności, przy przeprowadzeniu jej na odległość z bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku (art. 177 KPK).

XV. Przyznanie konsulowi uprawnienia do dokonania czynność na wniosek sądu, prokuratora czy organu administracji publicznej tj. **bycia obecnym w miejscu przebywania świadka przesłuchiwanego w sposób określony w art. 177 § 1a KPK** (czyli przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku), poprzez zmianę prawa konsularnego).

Powyżej i w odrębnych materiałach przedstawiamy jedynie wybrane zmiany wynikające z Tarczy 4.0. W przypadku pytań o te lub inne zmiany prosimy o kontakt.

Leszek Rydzewski

Partner, Warszawa

E: leszek.rydzewski@AndersenTaxLegal.pl

T: +48 22 690 08 69

M: +48 609 684 072

Tomasz Srokosz

Partner, Katowice

E: tomasz.srokosz@AndersenTaxLegal.pl

T: +48 32 731 68 52

M: +48 512 286 226